

ITE-TAITEILIJAT

Muistitiedon keruu 1.6.–30.11.2011

Muistatko entisaikojen ITE-taiteilijoita ja -taidetta? Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja Maaseudun Sivustysliitto keräävät nyt muistitietoa edellisten sukupolvien ITE-taiteilijoista, heidän töistään, tekemisistään ja persoonallisuuksistaan, jotka olivat edellä aikaansa tai siitä sivussa.

Aino Tapperin lehmäveistoksia. Kari Kotilainen, Saarijärven museo.

Kun visuaalista nykykansantaidetta alettiin kutsua ITE (itse tehty elämä) -taiteeksi ja esitellä niin näyttelyissä kuin kirjoissa, moni muisti, että tuollaisia tekijöitä asui heidänkin kylillään. Ehkä vanhinta ITE-taiteen muistitietoa on mestarikansanlaulaja Erkki Rankaviidan tarina Kustan-Jussista (Johan Gustafson), joka 1800-luvulla myi erilaisin maalauksin koristelemiaan hevosen länkiä Kristiinankaupungin torilla. Aluksi kauppa kävi kuin rajuilma, kunnes ostajat alkoivat epäillä, että liiaksi koristellut eli kruusatut länget olivat syntiä. Ja niin Jussin, taiteilijan, oli suureksi mielipahaksi luovuttava länkien kruusauksista, mikä tuotti sellaisen janon tunteen, joka ei pelkällä vedellä sammunut.

Jalasjärvellä teki satakunta vuotta sitten pienoiveistoksia Emilia eli Liinu Ilkka, kuvanveistäjä Elias Ilkan äiti. Hänen erikoistuotteensa oli puinen pääskynpesä lintuineen. Niillekin riitti ostajia pitkin Suomea. Mieheensä Elias Rudolf hankki puutavaran ja sahasi aihiot vaimonsa ohjeiden mukaan, ja Liinu viimeisteli pesät puukolla. Tapperin taitelijaveljesten äiti Aino Tapper puolestaan veisti puukolla pienoismuotokuvia perheen lehmistä *Kaunikista*, *Sievikistä* ja *Ässikästä*.

Kerro omat muistosi ITE-taiteilijoista. Kirjoita vapaamuotoisesti itsellesi sopivalla tyylillä. Voit käyttää apuna seuraavia kysymyksiä:

- Muistatko kotipaikkakunnaltasi huomiota herättäneitä taiteen, käsitöiden, ympäristöteosten, omaperäisten rakennusten ja muistomerkkien tekijöitä? Keitä he olivat?
- Mitä heistä puhuttiin ja kerrottiin? Arvioitiinko heitä taiteilijoina vai kummajaisina?
- Onko heidän teoksiaan jäljellä? Onko heistä tai heidän tekemisistään säilynyt valokuvia?
- Onko suhtautuminen kansantaitelijoihin muuttunut? Mihin suuntaan asenteet ovat kallistuneet?
- Tunnetko nykyisiä ITE-taiteilijoita ja heidän teoksiaan?
- Oletko itse tehnyt taidetta? Muistele sitäkin.

Lähetä kirjoituksesi 30.11.2011 mennessä osoitteeseen SKS, Joensuun perinnearkisto, Yliopistokatu 6, 80100 Joensuu tai sähköpostitse osoitteeseen keruu@finlit.fi. Lisää kuoreen tai viestin aihekenttään tunnus "ITE-keruu".

Vastausohjeet

Kirjoita erilliselle paperille tai sähköpostin viestikenttään tietosi: nimi, koulutus ja ammatti (myös entiset), syntymäaika ja -paikka, osoite ja muut yhteystiedot sekä allekirjoitettu suostumuksesi siihen, että aineisto arkistoidaan nimelläsi SKS:n kansanrunousarkiston Joensuun perinnearkistoon tutkimuskäyttöä varten; kirjaa myös mahdolliset käyttörajoitukset.

Lisätietoja:

professori Seppo Knuutila, Itä-Suomen yliopisto, p. 013 251 4330, seppo.knuutila@uef.fi
SKS:n kansanrunousarkisto, p. 0201 131 240, keruu@finlit.fi

MAASEUDUN
SIVUSTYSLIIHTO

SUOMALAISEN KIRJALLISUUDEN SEURA